

MOODULIPROGRAMM

KOOD		
NIMETUS (eesti k.)	Õiguse õpetus	
NIMETUS (inglise k.)	Basics of Law	
MAHT (EAP)	8 EAP	
ÕPPEKAVA	Sisekaitseakadeemia rakenduskõrghariduse õppekavad alates 2017 vastuvõtust	
MOODULI JUHT	Riina Kroonberg	
EELDUSMOODULID JA -AINED:	-	
EESMÄRK: Õppuri arusaam õiguse teoreetilistest alustest ning oskus rakendada neid teadmisi õiguslikku tähendust omavate avalik- ja eraõiguslike situatsioonide analüüsimisel.		
ÕPIVÄLJUNDID	HINDAMISMEETODID	HINDAMISKRITEERIUMID
Mooduli läbimisel üliõpilane...		
Mõistab Eestis kehtiva õiguskorra ülesehitust, eristades era- ja avaliku õiguse valdkondi.	Suuline või kirjalik teadmiste kontroll ainetöona või kaasusena õiguskorra ülesehituse, õiguse põhimõistete ja põhimõtete ning avaliku- ja eraõiguse valdkondade eristamise põhimõtetes.	Mitteeristav hindamine. Õppur selgitab kuidas on üles ehitatud Eestis kehtiv õiguskord, sisustab õiguse põhimõisteid era- ja avaliku õiguse põhiselt, toob välja valdkondade eristamise põhimõtted ning on omandanud teadmised enam kui 51% ulatuses.
	Juhtumi analüüs, kus õppur analüüsib kaasuses esinevat faktilist olukorda ning selgitab, kas juhtum esineb era- või avaliku õiguse reguleerimisese ning põhistab õiguslikult argumenteeritult oma seisukohta.	Hinde E kriteerium: Tunneb kolme eristamise teooriat (huvi, subjekti ja subordinatsiooni) ning sisustab vähemalt ühe teooria järgi, kas on tegu avaliku või eraõiguse juhtumiga. Tunneb era- ja avaliku õiguse süsteemi, eset ja allikaid nimetades nende valdkondade peamised seadused ning tunneb juhtumikirjelduse põhjal mõningate mõistete sisu ja teab millisest õigusallikast neid leida. Vastus on konarlik ja

		pinnapealne ning õiguslikult argumenteeritud põhistus on puudulik. Hinde D kriteerium: Tunneb kolme eristamise teooriat (huvi, subjekti ja subordinatsiooni) ning sisustab õigesti vähemalt ühe teooria järgi, kas on tegu era- või avaliku õiguse juhtumiga. Tunneb era- ja avaliku õiguse süsteemi, eset ja allikaid nimetades nende valdkondade peamised seadused ning tunneb juhtumikirjelduse põhjal mõningate mõistete sisu ja teab millisest õigusallikast neid leida. Vastus on kohati pinnapealne ning õiguslikul argumenteerimisel esineb mõningaid puudusi. Hinde C kriteerium: Tunneb kolme eristamise teooriat ning sisustab õigesti vähemalt kahe teooria järgi, kas on tegu era- või avaliku õiguse juhtumiga. Tunneb era- ja avaliku õiguse süsteemi, eset ja allikaid nimetades nende valdkondade peamised seadused ning tunneb juhtumikirjelduse põhjal ning liigitab avaliku- ja eraõiguse mõisteid enamasti õige õigusharu alla, tundes mõnede mõistete sisu ja teab millisest õigusallikast neid leida. Vastus on valdavalt loogiliselt üles ehitatud ja hästi loetav ning õiguslikud argumendid on esitatud enamasti põhjatatult. Hinde B kriteerium: Tunneb kolme eristamise teooriat ning sisustab õigesti kolme teooria järgi, kas on tegu era- või avaliku õiguse juhtumiga. Tunneb era- ja avaliku õiguse süsteemi, eset ja allikaid nimetades nende valdkondade peamised seadused juhtumikirjelduse põhjal ning liigitab
--	--	---

		era- ja avaliku õiguse mõisted enamasti õige õigusharu alla, tundes enamikku mõistete sisu ja teab millisest õigusallikast neid leida. Vastus on loogiliselt üles ehitatud, hästi loetav ja korrektse keelekasutusega ning õiguslikult korrektselt argumenteeritud. Hinde A kriteerium: Tunneb kolme eristamise teooriat ning sisustab õigesti kolme teooria järgi, kas on tegu era- või avaliku õiguse juhtumiga. Tunneb era- ja avaliku õiguse süsteemi, eset ja allikaid nimetades nende valdkondade peamised seadused juhtumikirjelduse põhjal ning liigitab era- ja avaliku õiguse mõisted õige õigusharu alla. tundes enamikku mõistete sisu ja teab millisest õigusallikast neid leida. Vastuse stiil on loogiliselt üles ehitatud, hästi loetav ja suurepärase keelekasutusega ning igakülgsest ja õiguslikult argumenteeritult põhistatud
	Praktiline harjutus - õiguse infosüsteemide kasutamine	Mitteeristav hindamine. Riigi Teataja kodulehelt ning muudest allikatest õige õigustloova akti ja selle lühendi, võrdleb erinevaid redaktsioone, leiab vajaliku eelnõu ja otsitava(te) kohtulahendi(te). Leiab EUR-Lex'i kodulehelt õige õigustloova akti ja kohtulahendi. Õiguskantsleri ja Euroopa ombudsmani kodulehelt ülesandepõhise õige seisukoha leidmine.
	Rühmatöö esitlus – rahvusvaheline õigus ja EL õigus võrdlevalt siseriikliku õigusega	Mitteeristav hindamine. Rahvusvahelise õiguse, EL õiguse ja siseriiklike õigusallikate seostatud esitlus vastavalt teemapüstitusele
	Rühmatöö esitlus - põhiseaduse põhimõtted ja liigid, sh isikulise ja esemelise põhiõiguste	Mitteeristav hindamine. Põhiseaduse põhimõtte või selle alapõhimõtte

	kaitsealade lahti mõtestamisega ning selgitab kas tegemist oli või ei olnud õiguspärase riivega.	põhiolemuse selgitamine, ühe erialase elulise näitega seostamine – toob välja milles väljendub toodud näites esitatav põhimõte. Põhiõiguse kaitseala sisu selgitamine eristaval tasemel võrreldes teiste põhiõigustega, ühe erialase elulise näitega seostamine – toob välja kas toimus põhiõiguse riive ja hindab riive intensiivsust
Rakendab õiguse realiseerimisel subsumeerimise ja tõlgendamise võtteid	Juhtumi analüüs koos lahendi kirjapanekuga	Hinde E kriteerium: Kaasusülesande lahenduskäik on kirja pandud üldiselt analüüsiva stiili elemente kasutades, kuid analüüs on konarlik ja pinnapealne. Vormistamisel lähtutakse SKA kirjalike tööde koostamise juhendist. Hinde D kriteerium: Kaasusülesande lahenduskäik on kirja pandud üldiselt analüüsiva stiili elemente kasutades (sealh adekvaatne järeldus), kuid analüüs on kohati pinnapealne. Vormistamisel lähtutakse SKA kirjalike tööde koostamise juhendist. Hinde C kriteerium. Kaasusülesande lahenduskäik on kirja pandud analüüsiva stiilis viisil, kus olulised hüpoteesi tunnused ning asjaolud on korrektselt esitatud ja üldiselt seostatud ning esitatud on adekvaatne järeldus. Vastus on valdavalt loogiliselt üles ehitatud ja hästi loetav. Vormistamisel lähtutakse SKA kirjalike tööde koostamise juhendist. Hinde B kriteerium. Kaasusülesande lahenduskäik on kirja pandud analüüsivas stiilis viisil, kus kõik hüpoteesi tunnused ning asjaolud on korrektselt esitatud ja üldiselt seostatud koos viidetega asjakohastele allikatele, esitatud on adekvaatne järeldus. Oskus

		seostada tõlgendamisvõtteid oma lahenduskäiguga. Vastus on loogiliselt üles ehitatud, hästi loetav ja korrektse keelekasutusega. Vormistamisel lähtutakse SKA kirjalike tööde koostamise juhendist. Hinde A kriteerium Kaasusülesande lahenduskäik on kirja pandud analüüsivas stiilis viisil, kus kõik hüpoteesi tunnused ning asjaolud on korrektselt esitatud ja seostatud koos viidetega asjakohastele allikatele, esitatud on adekvaatne järeldus. Oskus seostada tõlgendamisvõtteid oma lahenduskäiguga. Analüüs ei sisalda üleliigseid õigusnorme ja asjaolusid. Vastus on loogiliselt üles ehitatud, hästi loetav ja suurepärase keelekasutusega. Vormistamisel lähtutakse SKA kirjalike tööde koostamise juhendist.
Viib läbi lihtsama haldusmenetluse	Praktiline harjutus – haldusmenetluse läbiviimine koos haldusakti vormistamise, toimingu põhjendamisega ning õiguspärasuse hindamisega.	Hinde E kriteerium: Teab enamuse juhtumipõhiseid menetlusnõudeid, menetlusosalisi, menetluse algust ja lõppu, haldusakti vormistamise nõudeid ning haldusakti õiguspärasuse nõudeid, kuid kasutab neid juhtumi lahendamisel valikuliselt. Vormistamisel lähtub SKA kirjalike tööde koostamise juhendist. Hinde D kriteerium: Teab enamuse juhtumipõhiseid menetlusnõudeid, menetlusosalisi, menetluse algust ja lõppu, haldusakti vormistamise nõudeid ning haldusakti õiguspärasuse nõudeid, kuid kasutab neid juhtumi lahendamisel kohati valikuliselt. Teab kaalutlusreegleid. Vormistamisel lähtub SKA kirjalike tööde koostamise juhendist. Hinde C kriteerium:

		Teab juhtumipõhiseid menetlusnõudeid, menetlusosalisi, menetluse algust ja lõppu, haldusakti vormistamise nõudeid ning haldusakti õiguspärasuse nõudeid, ning menetluse uuendamise nõudeid, kasutab nimetatud nõudeid juhtumi lahendamisel sisuliselt rakendades ühtlasi kaalutusreegleid. Vastus on valdavalt loogiliselt üles ehitatud ja hästi loetav. Vormistamisel lähtub SKA kirjalike tööde koostamise juhendist. Hinde B kriteerium: Teab juhtumipõhiseid menetlusnõudeid, menetlusosalisi, menetluse algust ja lõppu, haldusakti vormistamise nõudeid ning haldusakti õiguspärasuse nõudeid, ning menetluse uuendamise nõudeid, kasutab nimetatud nõudeid juhtumi lahendamisel sisuliselt rakendades ühtlasi kaalutusreegleid, nimetab juhtumipõhiseid põhiseaduse põhimõtteid ja põhiõigusi. Vastus on loogiliselt üles ehitatud, hästi loetav ja korrektse keelekasutusega. Vormistamisel lähtub SKA kirjalike tööde koostamise juhendist. Hinde A kriteerium: Teab juhtumipõhiseid menetlusnõudeid, menetlusosalisi, menetluse algust ja lõppu, haldusakti vormistamise nõudeid ning haldusakti õiguspärasuse nõudeid ning menetluse uuendamise nõudeid, kasutab nimetatud nõudeid juhtumi lahendamisel sisuliselt rakendades ühtlasi kaalutusreegleid argumenteerides juhtumipõhiste põhiseaduse põhimõtete ja põhiõigusriive aluste toel. Kaasuselahendus ei sisalda üleliigseid õigusnorme ja asjaolusid. Vastus on loogiliselt
--	--	---

			üles ehitatud, hästi loetav ja suurepärase keelekasutusega. Vormistamisel lähtub SKA kirjalike tööde koostamise juhendist.		
		Praktiline harjutus - riigivastutuse nõue	Mitteeristav hindamine. Nimetab kõik riigivastutuse nõuded. Teab primaarnõuete ja kahjunõude sisu. Eristab vaide- ja halduskohtumenetlust.		
ÕPPETÖÖ MAHT (õpperühm/õppevorm)					
VOORULOENG (tundide arv)	SEMINAR (tundide arv)	PRAKTIKUM (tundide arv)	ISESEISEV TÖÖ (tundide arv)	E-ÕPE (tundide arv)	KOKKU (tundide arv)
PÄEVAÕPE 28 (kõik koos)	PÄEVAÕPE 84 (erialased osarühmad 25-30 in))		96		208 (+ erialased osarühmad)
KAUGÕPE 16 (koosõpe	KAUGÕPE 48 (erialased osarühmad 25-30 in)		144		
ÕPPETÖÖ SISU (õpperühm/õppevorm)					
TEEMA	ÕPPEJÕUD	TUNDE (loengud + seminarid)	ISESEISEV TÖÖ JA KIRJANDUS		
Õigusteaduse ja õiguse üldisloomustus ning õiguse üldmõisted (välis- ja siseõigus, siseriiklik õigus, objektive ja subjektiivne õigus, positiivne õigus ja loomuõigus, materiaalõigus ja formaalõigus, õigussuhe, juriidiline fakt jms). Õiguskorra ülesehitus ja süsteem, erinevad õigusharud.	ÕSK	8 + 4 päevaõppes 4 + 2 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi esimesed kolm allikat) ning e-õpiobjektide ja veebitestide läbi töötamine. Kodune harjutus.		
Õiguse infosüsteemide kasutamine (Riigi Teataja, Eurlex jms)					
Avaliku õiguse ja eraõiguse eristamise teooriad. Halduse avalik-õiguslik ja eraõiguslik tegevus.	ÕSK	0 + 6 päevaõppes 0 + 4 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi esimesed kolm allikat) ning e-õpiobjektide ja veebitestide läbi töötamine. Kodused harjutused.		

Õiguse üld- ja üksikaktid. Normiõpetus (õigusnormi liigid: funktsiooni ja struktuuri alusel – täielik õigusnorm sealh), õigustloova akti ülesehitus. Üksikakti liigid.	ÕSK	0 + 8 päevaõppes 0 + 4 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi esimesed kolm allikat) ning e-õpiobjektide, veebitestide ja õigusallikate läbi töötamine.
Õiguse realiseerimise võtted. Vastuolu ja lünga ületamine. Õiguse ja -normi tõlgendamise võtted. Määratlemata õigusemõiste. Juriidilist tähendust omavad asjaolud, nende tõendamine. Õiguse kasutamine ja rakendamise põhimõtted. Subsumeerimine/kvalifitseerimine.	ÕSK	0 + 10 päevaõppes 0 + 6 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi esimesed kolm allikat) ning e-õpiobjektide ja veebitestide läbi töötamine. Kodused harjutused.
Juhtumi lahendamise põhimõtted. Õigusliku lahendi koostamine (otsustav ja analüüsiv stiil). Ülevaade kaasuste lahendamise meetoditest erinevates õigusharudes. Normikontroll ja vastavuskontroll	ÕSK	0 + 12 päevaõppes 0 + 6 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi esimesed kolm allikat) ning e-õpiobjektide ja veebitestide läbi töötamine, tutvumine kohtulahendite, õiguskantsleri arvamuste jt õiguse üksikaktide ülesehitusega. Kodused harjutused.
Rahvusvaheline õigus ja Euroopa Liidu õigus – põhimõisted ja seos siseriikliku õigusega.	ÕSK	4 + 2 päevaõppes 2 + 2 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi esimesed kolm allikat ja 6. allikas) ning e-õpiobjektide, veebitestide ja õigusallikate läbi töötamine. Kodune harjutus
Era- ja avaliku õiguse süsteem, tsiviilõiguse üldosa põhimõisted ja eriosa õigusharud ja põhimõisted.	ÕSK	4 + 8 päevaõppes 2 + 4 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi 4. allikas) ning e-õpiobjektide, veebitestide läbi ja õigusallikate läbi töötamine. Kodused harjutused.
Riigiõiguse süsteem, ese ja allikad. Põhiseaduse põhimõtted ning põhiõiguste liigid, isikuline ja esemeline kaitseala ja riive alused, sh põhiõiguste riive õiguspärasuse hindamine.	ÕSK	4 + 6 päevaõppes 2 + 2 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi 6. ja 8. allikas) ning e-õpiobjektide, veebitestide läbi ja õigusallikate läbi töötamine. Kodused harjutused.
Haldusõiguse ese, süsteem ja haldusõiguse üldosa allikad. Haldusõiguse põhimõtted (sealhalduse tava). Haldusõiguse põhimõisted. Avalik-õiguslikud halduse toimingud.	ÕSK	4 + 2 päevaõppes 2 + 2 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi 5. ja 7. allikas) ning e-õpiobjektide, veebitestide ja õigusallikate läbi töötamine. Kodused harjutused.

Haldusmenetlus ja haldusakti koostamine. Toimingu põhjendamine. Menetluse uuendamine.	ÕSK	4 + 18 päevaõppes 4 + 12 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi 5. ja 7. allikas) ning e-õpiobjektide, veebitestide läbi ja õigusallikate läbi töötamine. Kodused harjutused.
Haldusakti õiguspärasus. Riigivastutuse alused. Vaide- ja halduskohtumenetluse alused.	ÕSK	0 + 8 päevaõppes 0 + 4 kaugõppes	Lektori poolt osundatud õiguskirjanduse (eeskätt vt kohustusliku kirjanduse loendi 5. ja 7. allikas) ning e-õpiobjektide, veebitestide läbi ja õigusallikate läbi töötamine.

KOHUSTUSLIKUD ALLIKAD:

1. Mikiver, M. ja Põllumäe, S. 2003. Sissejuhatus õigusesse. Tallinn: Sisekaitseakadeemia Kirjastus
2. Kiris, A. *et al.* 2007. Õigusõpetus. Tallinn: Kirjastus Külim
3. Narits, R. 2002. Õiguse entsüklopeedia. Tallinn: Kirjastus Juura
4. Tiivel, R. 2011. Sissejuhatus tsiviilõigusesse. Tallinn: Kirjastus Agitaator
5. Aedmaa, A. jt 2004. Haldusmenetluse käsiraamat. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
6. Annus, T. 2001/2006 Riigiõigus. Tallinn: Kirjastus Juura
7. Mikiver, M. ja Roosve, T. 2001. Haldusõigus. Loengukonspekt. Tallinn SKA või Roosve, T., Käbi, M., Mikiver, M. 2016. Riigi- ja haldusõiguse õpik rakenduskõrgkoolile. Tallinn: Sisekaitseakadeemia [ilmumas]
8. Justiitsministeerium. Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. 2012. Tallinn: Kirjastus Juura
9. Merusk, K jt Õigusriigi printsiip ja normitehnika.
10. Õiguse kui kirjanduse tõlgendamine. Arvustus Ronald Dworkini raamatule „Õiguse impeerium“ (tõlkinud Piret Luiga, Valgus 2015)
11. Rang, H. Idealismi ja realismi vahel. Rahvusvahelise avaliku ja eraõiguse käsitlemine ajakirjas Õigus aastatel 1920–1940 Juridica 2012
12. Ristikivi, M Õigusterminid ja õigusharidus, erialase oskussõnavara omandamine. Juridica 2012
13. Anepaio, T jt. Sissejuhatus õigusteadusesse. – Tallinn 2005.
14. Merusk, K Haldusakt kehtivas õiguskorras: teooria ja praktika Juridica 2011/1
15. Narits, R Õiguse tõlgendamise ja argumenteerimise võimaluste kasutamine Eesti Vabariigi Riigikohtu praktikas. Riigikohtu halduskolleegiumi otsus asjas 3-3-1-29-12 Juridica 2014/4
16. Aarnio, A Õiguse tõlgendamise teooria. Tallinn: Juura 1996
17. Narits, R Õigusteaduse metodoloogia. Tallinn: Juura 1997
18. Uibopuu, H.-J, Ius cogens: tänapäeva rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud norm või heatahtlik soovitus. Juridica 2005/4
19. Aaviksoo, B. (Konstitutsiooniline) renvoi: kas põhiseaduslik nõue või kaera Trooja hobusele? Juridica 2015/2
20. Lõhmus, U Repliik. H. Kalmo. Põhiseaduse põkkumine Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga. Juridica 2016/4
21. Schoch, F Haldusõiguse euroopastumine. Juridica 2017/1
22. Pärnamägi, I. Kas ühiskondliku heaolu eest hoolitsemine on tegelikult politsei ülesanne? Sekkuva halduse õiguslikud alused. Juridica 2016/10
23. Pärnamägi, I. Eraõiguse normid avaliku korra osana. Juridica 2016/6

24. Jäätma, J. Sunniraha kui kohustatud isiku sundimise vahend ja sunnivahend. Juridica 2015/10
25. Allikmets, S. Tuntud või tundmatu hea halduse põhimõte. Juridica 2014/3
26. Kalmo, H. Põhiseadus ja proportsionaalsus – kas pilvitu kooselu? Juridica 2013/2
27. Kolk, T. Tõhus ja õiglane menetlus õigusakti põhiseadusvastasuse nõude lahendamisel. Juridica 2012/10

INTERNETIALLIKAD: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7045/et/

TÄIENDAVAD ALLIKAD:

1. Parrest, N. ja Aedmaa, A. 2003. Ülevaatlik õppematerjal haldusõigusest. Avaliku teenistuse arendus- ja koolituskeskus, EV Riigikantselei.
2. Põllumäe, S. 2009. Sissejuhatus õigusesse. Näiteid ja harjutusi õppeaine "Sissejuhatus õigusesse" HLSC5001 loengukursuse juurde. Tallinn: Sisekaitseakadeemia Kirjastus
3. Dworkin, R. 2015. Õiguse impeerium. Tallinn: Kirjastus Valgus
4. Mikiver, M.. Seaduste rakendamine praktikas. 2009. Tallinn: Sisekaitseakadeemia Kirjastus
5. Ernits, M. Põhiõigused, demokraatia, õigusriik. 2011. Tartu: Tartu ülikooli Kirjastus.
6. Maruste, R. Konstitutsionalism ning põhiõiguste ja –vabaduste kaitse. 2004. Tallinn: Kirjastus Juura
7. Maurer, H. Haldusõigus. 2004. Tallinn: Kirjastus Juura
8. Kohtulahendid lektori osundamisel
9. e-õpiobjektid lektori osundamisel
10. veebiallikad lektori osundamisel

Koostaja: Riina Kroonberg, Anne Valk

Kuupäev: 21.03.2018

MOODULIPROGRAMM

KOOD	BPTC5233 – Ohutu töökeskkond, BPTC5234 - Politseiteenistuse regulatsiooni ning organisatsiooni kultuuri ja struktuuri tundmine, BPTC5121 - Tutvumispraktika	
NIMETUS (eesti k.)	Politseiteenistuse alusõpingud	
NIMETUS (inglise k.)	Basic Course of Police Service	
MAHT (EAP)	4 EAP	
ÕPPEKAVA	Politseiteenistuse eriala	
MOODULI JUHT	Piret Teppan	
EELDUSMOODULID JA -AINED:	Eeldusmooduleid ja aineid ei ole	
EESMÄRK: õpetusega taotletakse, et õppija orienteerub Politsei- ja Piirivalveameti ülesehituses, ülesannetes ning mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas.		
ÕPIVÄLJUNDID	HINDAMISMEETODID	HINDAMISKRITEERIUMID
Mooduli läbimisel üliõpilane...		
1. mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel ning hindab enda tööalast toimetulekut; 2. kirjeldab Politsei- ja Piirivalveameti ülesehitust ning ülesandeid vastavalt Politsei- ja Piirivalveameti põhimäärusele ja oskab planeerida oma karjäärivõimalusi;	M1. Essee tööandja ja töötaja õigustest ja kohustustest ohutu töökeskkonna tagamisel. <u>Lävendikriteeriumid:</u> Õppija: - kirjeldab, kuidas on korraldatud töotervishoid ja tööohutus k.a. politseiorganisatsioonis; - annab ülevaate töökeskkonnaspetsialisti ja töökeskkonnavoliniku tööst ning töökeskkonnanõukogu olemusest;	1. loetleb ja selgitab tööandja ja töötajate peamisi õigusi ja kohustusi ohutu töökeskkonna tagamisel; 2. koostab erinevaid IKT vahendeid kasutades ülevaate Politsei- ja Piirivalveameti ülesannetest ja struktuuriüksuste põhiülesannetest, lähtudes Politsei- ja Piirivalveameti põhimäärusest, prefektuuride põhimäärustest ja Politsei- ja Piirivalveameti siseveebis olevast informatsioonist;

3. selgitab avaliku teenistuse ja politseiteenistuse korraldust vastavalt avaliku teenistuse ning politsei ja piirivalve seadusele.	• kirjeldab tööandja ja töötaja kohustusi ning õigusi ohutu töökeskkonna tagamiseks; • kirjeldab, millistel juhtudel on tegu tööõnnetusega; • kirjeldab, kuidas käituda tööõnnetuse korral ning millised on hüvitised seoses tervisekahjudega tööõnnetuse tagajärjel; • selgitab, miks on vaja tervisekontrolli ning vaktsineerimist; • kirjutab essee lähtuvalt SKA üliõpilastööde koostamise ja vormistamise juhendist, keeleliselt korrektselt ja argumenteeritult. HM 2. tutvumispraktika aruande koostamine, esitluse tegemine ning test Politsei- ja Piirivalveameti ülesannete ja struktuuriüksuste põhiülesannete kohta. Õppija koostab tutvumispraktika aruande ja laeb selle üles e-õppekeskkonda Moodle. Õppijad teevad rühmatööna esitluse tutvumispraktika kohta. Õppija vastab küsimustele Politsei- ja Piirivalveameti ülesannete ja struktuuriüksuste põhiülesannete kohta. <u>Lävendikriteeriumid (Tutvumispraktika aruanne):</u> • aruanne sisaldab kirjeldust Politsei- ja Piirivalveameti ülesannetest ning struktuuriüksuste põhiülesannetest;	3. koostab eneseanalüüsi oma karjäärivõimalustest Politsei- ja Piirivalveametis ning oma väärtuste sobivusest ameti väärustega; 4. selgitab politseiametniku teenistuskohustusi ja õigusi vastavalt avaliku teenistuse ning politsei ja piirivalve seadusele.

	• kirjeldust, milliste tööülesannete täitmist sai õppija töövarjuna jälgida ja mida ta töövarjuna vaatlustest õppis; • eneseanalüüsi oma karjäärivõimalustest ja -soovidest Politsei- ja Piirivalveametis ning oma väärtuste sobivusest ameti väärustega; • ettepanekuid ja arvamusi praktika kohta; • praktikaaruanne on vormistatud vastavalt üliõpilastööde koostamise ja vormistamise juhendile. Praktikaaruandes võib esineda mõningaid vormistus- ja struktuurivigu, mis ei häiri praktikaaruande sisulist mõistmist.; <u>Lävendikriteeriumid (Esitlus):</u> • esitlus on koostatud korrektselt; • esitlus sisaldab ülevaadet tutvumispraktikal õpitust; • on võrreldud erinevaid politsei töid; • kirjeldatakse erinevad juhtumeid, millega töövarjuks olles kokku puututi; • tuuakse välja tutvumispraktika kasulikkus. <u>Lävendikriteeriumid (Test):</u> õppija leiab, kasutades PPA siseveebi ja teisi allikaid, kõikidele küsimustele õiged vastused. HM 3. Kaasuste lahendamine ja küsimustele vastamine avaliku teenistuse ning politseiteenistuse põhimõtete kohta. <u>Lävendikriteeriumid:</u> • kaasuse lahenduses õppija selgitab politseiametniku teenistuskohustusi ja teenistualaseid õigusi ning seob neid hea halduse põhimõttega;	
--	--	--

	• õppija vastab enam kui pooltele testis esitatud küsimustele õigesti.	
Lõpphinde/-arvestuse tingimused ja kujunemine:		
Teemat hinnatakse mitmeeristavalt. Hindamise eelduseks on aruteludel ja rühmatöodes osalemine ning praktiliste tööde sooritamine. Mooduli hinne kujuneb HM1. Essee tööandja ja töötaja õigustest ja kohustustest ohutu töökeskkonna tagamise HM2. tutvumispraktika aruande koostamise, esitluse tegemise ning testi Politsei- ja Piirivalveameti ülesannete ja struktuuriüksuste põhiülesannete, HM 3. kaasuste lahendamise ja küsimustele vastamise (avaliku teenistuse ning politseiteenistuse põhimõtete kohta) alusel.		

Koostaja: Piret Teppan

Kuupäev: 12.10.2017

MOODULIPROGRAMM

KOOD	PPKC5417 (Politsei tulirelvade kasutamine) PPKC5418 (Enesekaitse ja kinnipidamistehnikad) PPKC5419 (Esmaabi andmine)
NIMETUS (eesti k.)	Vahetu sunni ja turvataktika rakendamine
NIMETUS (inglise k.)	Implementation of Direct Coercion and Security Tactics
MAHT (EAP)	9 EAP
ÕPPEKAVA	Politseiteenistuse õppekava
MOODULI JUHT	Jaak Kiviste
EELDUSMOODULID JA -AINED:	puuduvad
EESMÄRK: õpetusega taotletakse, et õppija käsitseb õiguspäraselt, turvaliselt ja tulemuslikult politsei teenistusrelvi ja erivahendeid ning kohaldab enesekaitse- ja kinnipidamise võtteid.	
Õpiväljundid Mooduli läbimisel üliõpilane:	Hindamiskriteeriumid Üliõpilane:
1. käsitseb ja kasutab politsei tulirelvi õiguspäraselt, turvaliselt ja tulemuslikult; 2. käsitseb ja kasutab iseseisvalt ning meeskonnaliikmena politsei külmrelvi, gaasirelvi ja erivahendeid ning rakendab enesekaitse ja kinnipidamise võtteid õiguspäraselt, turvaliselt, tulemuslikult; 3. annab vältimatut esmaabi.	1. kirjeldab teenistusrelvade kandmist ja hoidmist vastavalt õigusaktidele ja relva ohutu käitlemise põhimõtetele ning selgitab tulirelva kasutamise õiguslikke aluseid lähtudes õigusaktidest ja PA juhenditest; 2. kirjeldab politsei teenistuspüstoli ja tugirelva tööpõhimõtet, osasid ja nende otstarvet; 3. võtab ohutusreegleid järgides püstoli mittetäielikult lahti, puhastab ja paneb kokku vastavalt juhendile; 4. sooritab laskeharjutused erinevates laskeasendites, kaugustel, kiirusel, liikudes, varjet kasutades, tõrget eemaldades, hämaras, kilpi ja kiivrit kasutades, iseseisvalt ja meeskonnaliikmena ning järgides ohutust; 5. sooritab Politsei- ja Piirivalveameti lasketesti; 6. järgib üksi ja koos meeskonnakaaslasega isikuga suhtlemisel ja kinnipidamisel turvataktika reegleid; 7. ründe korral eemaldub ründejoonelt, kukub turvaliselt; 8. vabaneb erinevatest haaretest, kasutades valutundlike punkte; 9. füüsilise ründe tõrjumisel kasutab blokeerimist, erinevaid käe- ja jalalööke;

	10. rakendab üksi või meeskonna liikmena ohutult ning situatsioonile sobivat isiku kinnipidamise- ja edasitoimetamise võtteid ning oskab ära hoida tervisekahjustamist ja lämbumisohtu kinnipidamisel; 11. kasutab ründe tõrjumisel vastavalt situatsioonile politsei erivahendeid, külm või gaasirelva ning annab esmaabi peale gaasirelva või külmrelva kasutamist; 12. kaitseb teenistusrelva äravõtmise eest ja relvitustab tulirelvaga ründaja; 13. kasutab üksi või meeskonna liikmena sunni rakendamisel käeraudu ja sidumisvahendeid, viib läbi turvakontrolli, ohtliku või keelatud eseme leidmisel teeb isikule ja tema asjade läbivaatuse ning võtab eseme hoiule, järgides politsei turvataktika põhimõtteid; 14. sundpeatab sõiduki sundpeatamise vahendiga, teetõkke, mitme politseisõidukiga või tulirelva kasutades, järgides turvataktika põhimõtteid; 15. kasutab isiku sõidukist väljavõtmisel ja kinnipidamisel olukorrale vastavat füüsilist jõudu ja paigutab isiku politseisõidukisse, järgides turvataktika põhimõtteid; 16. tunneb ära teadvushäirete, hingamishäirete ja vereringehäirete nähud; 17. rakendab simulatsiooni käigus taaselustamise ABC-d ja kirjeldab äkksurma tunnused; 18. kirjeldab traumade tekkemehhanismi ning lähtub abi andmisel traumade tekkemehhanismist ja elupäästmise printsiibist; 19. tagab abi andmisel vabad hingamisteed, ei tekita lisavigastusi, sulgeb verejooksud.
Hindamise meetodid ja hindamisülesanded	Hindamiskriteeriumid
HM 1. Kontrolltöö teenistusrelvade kandmise ja hoidmise ning relva ohutu käitlemise põhimõtete kohta.	1. kirjeldab teenistusrelvade kandmist ja hoidmist vastavalt õigusaktidele ja relva ohutu käitlemise põhimõtetele ning selgitab tulirelva kasutamise õiguslikke aluseid lähtudes õigusaktidest ja PA juhenditest; 2. kirjeldab politsei teenistuspüstoli ja tugirelva tööpõhimõtet, osasid ja nende otstarvet; <u>Lävendikriteeriumid:</u> - valikvastustega ja vabatekstiga testis on antud 60% õigeid vastuseid.
HM 2. Demonstratsioon - püstoli mittetäielik lahti võtmine ja puhastamine.	3. võtab ohutusreegleid järgides püstoli mittetäielikult lahti, puhastab ja paneb kokku vastavalt juhendile; <u>Lävendikriteeriumid:</u> - õppija võtab õigesti ja ohutult püstoli osaliselt lahti ja paneb kokku; - püstoli hooldamisel on lähtutud püstoli hooldamise juhendist, visuaalsel vaatlusel ei ole vintrauas ega teistel relva osadel tahma jälgi.

HM 3. Laskeharjutuste sooritamise – relva kasutamine erinevates olukordades.	4. sooritab laskeharjutused erinevates laskeasendites, kaugustel, kiirusel, liikudes, varjet kasutades, tõrget eemaldades, hämaras, kilpi ja kiivrit kasutades, iseseisvalt ja meeskonnaliikmena ning järgides ohutust; <u>Lävendikriteeriumid:</u> - õppija demonstreerib relva ohutut käsitlemist ja sooritab harjutused tabamustega etteantud piirkonda, mahtudes etteantud ajalistesse piirangutesse (kui harjutus on ajalise piiranguga).
HM 4. Lasketest Teenistuspüstolist laskmise testi sooritab õppija teenistuspüstolist vastavalt Politsei- ja Piirivalveameti käskkirjale. Testi sooritamiseks on kaks katset.	5. sooritab Politsei- ja Piirivalveameti lasketesti; <u>Hindekriteeriumid:</u> Lasketulemuse hindamine: - 16-18 silma: hinne „E“; - 22-24 silma: hinne „C“; - 28-30 silma: hinne „A“. Sektorid: A sektor - 5 punkti, B ja C sektor - 3 punkti, D sektor - 1 punkt.
HM 5. Demonstratsioon – enesekaitse võtted ja esmaabi andmine peale gaasirelva või külmrelva kasutamist. Õppija demonstreerib iga loetletud tehnika raames vähemalt kahte võtet: - isikute kontrollimise tehnikad; - ründejoone vabastamine; - kukkumise tehnikad; - käelukud; - kaitse ja kinnipidamisviisid; - külm- ja gaasirelva kasutamine; - löögi ja tõrjetehnikad; - teenistusrelva kaitse ja tulirelva ähvarduse tõrjumine; - külmrelva ründe tõrjumine; - erivahendite kasutamine. Esmaabi. Õppija:	6. järgib üksi ja koos meeskonnakaaslasega isikuga suhtlemisel ja kinnipidamisel turvataktika reegleid; 7. ründe korral eemaldub ründejoonelt, kukub turvaliselt; 8. vabaneb erinevatest haaretest, kasutades valutundlike punkte; 9. füüsilise ründe tõrjumisel kasutab blokeerimist, erinevaid käe- ja jalalööke; 10. rakendab üksi või meeskonna liikmena ohutult ning situatsioonile sobivat isiku kinnipidamise- ja edasitoimetamise võtteid ning oskab ära hoida tervisekahjustamist ja lämbumisohtu kinnipidamisel; 11. kasutab ründe tõrjumisel vastavalt situatsioonile politsei erivahendeid, külm või gaasirelva ning annab esmaabi peale gaasirelva või külmrelva kasutamist; 12. kaitseb teenistusrelva äravõtmise eest ja relvitustab tulirelvaga ründaja; 13. kasutab üksi või meeskonna liikmena sunni rakendamisel käeraudu ja sidumisvahendeid, viib läbi turvakontrolli, ohtliku või keelatud eseme leidmisel teeb isikule ja tema asjade läbivaatuse ning võtab eseme hoiule, järgides politsei turvataktika põhimõtteid; <u>Hindekriteeriumid:</u> Hinne „A“ Jõu kasutamise tehnikad või enesekaitsevõtted on sooritatud kiirelt ja sujuvalt, tehniliselt õigesti. Käsklused on antud õiges järjekorras, tugeva hääletooniga, selgelt ja üheselt mõistatavalt. Külm- ja

- loetleb enamlevinud liigese vigastuse tekkepõhjused ja kirjeldab sümptomeid; - kirjeldab, kuidas ära hoida vigastusi; - selgitab esmaabi andmise võtteid peale gaasirelva või külmrelva kasutamist; - annab asjakohast esmaabi peale gaasirelva või külmrelva kasutamist.	gaasirelva ning erivahendi või enesekaitse võtete sooritamisel rakendatakse vahetut sundi sellisel määral, mis on vajalik eesmärgi saavutamiseks ja proportsionaalne kaitse või ründe iseloomule. Peale sunni rakendamist osutatakse vajadusel esmaabi. Hinne „C“ Enesekaitsevõtted on sooritatud tervikuna tehniliselt õigesti, kiiresti ja sujuvalt, kuid soorituse käigus tuleb ette vigu, mis ei mõjuta otseselt võtte sooritamise lõpptulemust. Käsklused on antud õiges järjekorras selgelt ja üheselt mõistatavalt kuid vaikse häälega. Erivahendite, külmrelva ja gaasirelva kasutamise oskuste demonstreerimisel esineb väheolulisi vigu. Külmi- ja gaasirelva ning erivahendi või enesekaitse võtete sooritamisel rakendatakse vahetut sundi sellisel määral, mis on vajalik eesmärgi saavutamiseks ja proportsionaalne kaitse või ründe iseloomule. Peale sunni rakendamist osutatakse vajadusel esmaabi. Hinne „E“ Sooritus on tehtud üldjoontes õigesti, kuid jõu kasutamise tehnikate või enesekaitsevõtete sooritamisel tehakse vigu, mis võivad mõjutada otseselt võtte tehnikat või lõpptulemust. Liigutused ei ole koordineeritud ja tehnikate sooritamisel esineb palju põhjendamatuid pause. Käsklused on antud vaikse häälega. Käskluste järjekorras esineb ebatäpsusi; käsklused on antud sellise kiirusega, mis ei võimalda kontrollitaval käsklusi täita. Erivahendite, külmrelva ja gaasirelva kasutamise oskuste demonstreerimisel esineb tehnilisi vigu. Külmi- ja gaasirelva ning erivahendi või enesekaitse võtete sooritamisel rakendatakse vahetut sundi sellisel määral, mis on vajalik eesmärgi saavutamiseks ja proportsionaalne kaitse või ründe iseloomule. Peale sunni rakendamist osutatakse vajadusel esmaabi.
HM 6. Demonstratsioon - sõiduki peatamine ja isikute sõidukist sundväljavõtmine. Hinnatavad tegevused: - sõiduki sundpeatamine sundpeatamise vahendiga; - kahe sõidukiga sõiduki sundpeatamine; sõidukile lähenemine; julgestamine; - isiku sõidukist sundväljavõtmine ja kinnipidamine.	14. sundpeatab sõiduki sundpeatamise vahendiga, teetõkke, mitme politseisõidukiga või tulirelva kasutades, järgides turvataktika põhimõtteid; 15. kasutab isiku sõidukist väljavõtmisel ja kinnipidamisel olukorrale vastavat füüsilist jõudu ja paigutab isiku politseisõidukisse, järgides turvataktika põhimõtteid; <u>Lävendikriteeriumid:</u> - sõiduk on peatatud sundpeatamise vahendiga järgides turvataktika põhimõtteid; - sõiduk on „karpi“ võetud, sõidukile on turvaliselt lähenetud ja julgestus on 360 kraadi tagatud; - isik on sõidukist välja võetud olukorrale vastavat jõudu kasutades ja turvataktika reegleid järgides.
HM 8. Esmaabi test - põhifunktsioonide häirete tundmine.	16. tunneb ära teadvushäirete, hingamishäirete ja vereringehäirete nähud; <u>Lävendikriteeriumid:</u> - õppija demonstreerib teadmisi põhifunktsioonide häirete, st teadvus-, hingamis- ja vereringehäirete äratundmiseks ja esmaabi andmiseks ning eristab traumasid tekkemehhanismide järgi;

HM 9. Taaselustamise simulatsioon Situatsioonülesande lahendamisel tunneb õppija ära äkksurma, lähtub elustamisel algoritmist (äkksurm üle südameseiskuse tunnistajate juuresolekul, äkksurm üle hingamisseiskuse, imikute ja laste äkksurm). Tagab elustamise käigus piisava vereringe ja adekvaatse hingamise, lähtub enda ohutusest.	17. rakendab simulatsiooni käigus taaselustamise ABC-d ja kirjeldab äkksurma tunnused; <u>Lävendikriteeriumid</u> - õppija rakendab taaselustamise ABC-d simulatsiooni käigus adekvaatselt ja kirjeldab äkksurma tunnused.
HM 10. Demonstratsioon - traumade situatsioonülesannete lahendamine.	18. kirjeldab traumade tekkemehhanismi ning lähtub abi andmisel traumade tekkemehhanismist ja elupäästmise printsiibist; 19. tagab abi andmisel vabad hingamisteed, ei tekita lisavigastusi, sulgeb verejooksud. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - õppija lähtub traumade tekkemehhanismist ja elupäästmise printsiibist - tagab vabad hingamisteed, ei tekita lisavigastusi, sulgeb verejooksud. Kahe abiandja olemasolul paigaldab kaelakrae, hoiab kaela või on vastavalt kannatanu külili keeraja rollis - demonstreerib koostöö oskust. Õpetab, kuidas keerata kannatanut külili, hoides ise kaela.
Mooduli hinde kujunemine	Moodulit hinnatakse eristavalt. Õppija peab sooritama lävendtasemel kontrolltöö teenistusrelvade kandmise ja hoidmise ning relva ohutu käitlemise põhimõtete kohta (1, 2); demonstreerima püstoli mittetäielikku lahti võtmist ja puhastamist (3), sooritama laskeharjutused erinevates olukordades (4); demonstreerima sõidukite peatamist ja isikute sõidukist väljavõtmist (14, 15); sooritama esmaabi testi (16), taaselustamise simulatsiooni (17) ja traumade situatsioonülesande (18, 19). Mooduli hinne kujuneb lasketesti (5) ja enesekaitse võtete demonstratsiooni (6-13) alusel. Hinnatel on võrdne osakaal.

Koostaja: Jaak Kiviste; Raimo Kiveste, Andres Kutser, Oliver Purik, Ants Kalev, Heldur Lomp

Kuupäev: 16.10.2017

MOODULIPROGRAMM

KOOD	BPTC5041 - Rahvusvahelise kaitse põhimõtete järgimine, BPTC5042- Piirikontrolli protseduuride läbiviimine, BPTC5043 - Piirikontrolli infosüsteemide kasutamine, BPTC5044 - Erialase vene keele kasutamine piirikontrolli läbiviimisel, BPTC5119 - Piirikontrolli praktika.	
NIMETUS (eesti k.)	Piirikontrolli läbiviimine	
NIMETUS (inglise k.)	Conducting of Border Check	
MAHT (EAP)	8 EAP	
ÕPPEKAVA	Politseiteenistuse eriala	
MOODULI JUHT	Piret Teppan	
EELDUSMOODULID JA -AINED:	Avaliku korra kaitsmise moodul	
EESMÄRK: üliõpilane tagab isikute ja transpordivahendite sujuva piiriületuse ning tõkestab ebaseadusliku piiriületuse.		
ÕPIVÄLJUNDID	HINDAMISMEETODID	HINDAMISKRITEERIUMID
Mooduli läbimisel üliõpilane...		
1. selgitab rahvusvahelise kaitse olemust, kaitse taotleja õigusi- ja kohustusi;	HM 1. Situatsioonide analüüsimine – isikute põhiõiguste ja laste õiguste kaitse kohta. <u>Lävendikriteeriumid.</u> Õppija: - analüüsib kaasuse põhjal, kas tegemist on põhiõiguse rikkumisega, tuues välja õige seadusliku aluse; - selgitab, millal tuleb arvestada konkreetselt lastele mõeldud õigusi ja kirjeldab nende õiguste tagamist; HM 2. Rühmatöö – tuvastada kaasuse põhjal, kas isik vajab rahvusvahelist kaitset ning määrata taotluse menetlemise eest vastutav	1. kirjeldab põhiõigusi mis on seotud politseitööga, lähtudes rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusaktidest;
2. menetleb rahvusvahelise kaitse taotlusi vastavalt kehtivale regulatsioonile.		2. loetleb konkreetseid lastele mõeldud õigusi, lähtudes rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusaktidest ning kirjeldab nende tagamist politsei igapäevatöös;
3. tagab piirirežiimi piiripunktis, juhindudes siseriiklikest õigusaktidest ning Politsei- ja Piirivalveameti juhenditest;		3. tuvastab isikute põhiõiguste võimalikke rikkumisi lähtudes rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusaktidest ning nimetab meetmed, mida saab rakendada rikkumiste vältimiseks;
4. kontrollib piiripunktis isikuid ja transpordivahendeid kasutades rahvusvahelisi, EL ja siseriiklikke infosüsteeme ja andmekogusid, juhindudes asjakohastest õigusaktidest ning Politsei- ja Piirivalveameti juhenditest ning		4. selgitab rahvusvahelise kaitse ja non-

kasutades I astme kontrollvahendeid 3. viib läbi esmaseid tollitoiminguid lähtudes tolliseadusest; 4. suhtleb piiriületajatega võõrkeeles.	riik. <u>Lävendikriteeriumid.</u> Õppija: - toob välja asjaolud, mis on olulised rahvusvahelise kaitse vajaduse hindamisel; - tuvastab õigusaktide alusel, kas kaasuses toodud asjaolud piisavad rahvusvahelise kaitse saamiseks; - tuvastab õigusaktide alusel rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutava riigi. HM 3. Rühmatöö – kaasuse lahendamine oletatava inimkaubitsemise või smuugeldamise kohta. <u>Lävendikriteeriumid.</u> Õppija: - selgitab, mida mõistetakse inimkaubanduse ja smuugeldamise all; - kirjeldab erinevaid ekspuuteerimisvõimalusi lähtuvalt kaasusest; - toob välja asjaolud, vastavalt kaasusele, mis viitavad inimeste oletatavale kaubitsemisele, inimeste smuugeldamisele (Modus operandi); - nimetab ametniku tegevused oletatava inimkaubanduse ja smuugeldamise juhtumi korral; - lähtuvalt kaasusest, kirjeldab, kuidas ametnik peab suhtlema oletatava ohvriga; - selgitab, kuidas on võimalik	refoulement printsiipe ning nende seost asüüli taotlemise ja haldusmenetlusega vastavalt EL ja siseriiklikule õigusele; 5. kirjeldab rahvusvahelise kaitse taotlemise protseduure vastavalt EL ja siseriiklikule õigusele; 6. eristab inimkaubandust smuugeldamisest ning selgitab nende olemust vastavalt rahvusvahelisele ja siseriiklikule õigusele; 7. kirjeldab inimeste võimalikke ekspuuteerimisvorme, inimkaubanduse ja smuugeldamise ennetamist, selle vastu võitlemist tuginedes parimale praktikale ning kirjeldab inimkaubanduse ohvrite sensitiivset kohtlemist vastavalt regulatsioonidele; 8. kontrollib isikute ja transpordivahendite liikumist piiripunktis, lähtudes piirirežiimi eeskirjast ja piiripunkti töökorralduse eeskirjadest; 9. kontrollib isikuid ja transpordivahendeid ja nende dokumente kontrolltehnika abil ning registreerib isikute ja transpordivahendite välispiiri ületuse piirikontrolli andmekogus ning dokumendis, juhindudes rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusaktidest ning PPA juhenditest; 10. viib läbi piirikontrolli piiripunktis, lähtudes
---	--	--

	inimkaubitsemist või smuugeldamist ennetada ning selle vastu võidelda. HM 4. Kaasuse lahendamine piiripunktis isikute ja transpordivahendite liikumise kohta. Õppija (kaasuste pinnalt) lahendab olukorra, tuginedes õigusaktidele. <u>Lävendikriteeriumid.</u> Õppija: - selgitab millised riigipiiri seadusest ja piirirežiimi eeskirjast tulenevaid õigused, kohustused ja järelevalve meetmed on antud kaasusega seotud; - nimetab, millise rikkumisega on tegemist, tuginedes õigusaktidele; - kirjeldustes ja selgitustes võivad esineda üksikud vead; - lahenduskäik on kirjutatud keeleliselt korrektselt ja arusaadavalt. HM 5. Praktiline ülesanne transpordivahendi ja isiku dokumentide kontrollimise ning võltsitud dokumentide tuvastamise kohta. Õppija kontrollib dokumente, kasutades selleks I astme kontrollvahendeid ning tuvastab (näidiste või kaasustele pinnalt) võimalikud dokumendi võltsingud. <u>Lävendikriteeriumid.</u> Õppija: - nimetab kõik vajalikud dokumendid erinevate transpordivahendite riigipiiri	rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusaktidest ning juhenditest; 11. kontrollib deklareerimist vajava kauba olemasolu lähtudes siseriiklikest õigusaktidest; 12. osaleb vene keels vestluses (dialoogis), koostades ja esitades asjakohaseid küsimusi ja vastuseid õppeprotsessis läbitud teemade raames; 13. esitab vene keeles asjakohaseid küsimusi, vastab küsimustele, osaleb aktiivselt vestluses, arendab vestlust vastavalt etteantud rollile; 14. koostab praktikaaruande piirikontrolli praktilal õpitust, õpiväljundite saavutamise tasemest ja karjääriplaanidest ning teeb ettepanekuid õppesisu ja praktika korralduse kohta.
--	--	---

	ületamiseks vigadeta; - nimetab turvaelemente ja nende kontrollimisvõimalusi I astme dokumentide kontrolli tehnikaga, esineda võivad üksikud vead, mis ei mõjuta õiget lõpptulemust; - tuvastab, vastavalt näidetele, kas tegemist on originaal või võltsitud dokumendiga. Esineda võivad üksikud vead, mis ei mõjuta õiget lõpptulemust. HM 6. Rühmatöö tolli protseduuride kohta. Õppija kirjeldab protseduure, analüüsib kaasust, koostab ja teeb esitluse. <u>Lävendikriteeriumid.</u> Rühmatöö esitlus sisaldab: - deklareerimist vajavate kaupade loetelu; - tolliga koostöövormi kirjeldust; - kaasuse lahendust, milles on nimetatud õiguslikud alused, millele lahenduskäik tugineb; - iga osaleja panuse kirjeldust rühmatöös. HM 7. Praktiline ülesanne isikute ja transpordivahendite siseriiklikest ja rahvusvahelistest infosüsteemidest kontrollimise ning piirikontrolli andmekogu PIKO kasutamise kohta. Õppija kontrollib isikut, transpordivahendit ja nende dokumente erinevatest infovaradest ja registreerib isikute ja transpordivahendite välispiiri ületuse piirikontrolli infosüsteemis. <u>Lävendikriteeriumid.</u>	
--	--	--

	Õppija: - kirjeldab PPA erinevaid infosüsteeme ja infovarasid isikute ja transpordivahendite piirikontrolli läbi viimiseks; - selgitab, millisel juhul infosüsteeme kasutatakse, milliseid andmeid on võimalik erinevatest infosüsteemidest leida. Kirjeldamisel võivad esineda üksikud vead; - kirjeldab piirikontrolli andmekogu PIKO ja e-piirijärjekorra süsteemi broneerimise keskkonna GoSwift kasutamist, toob välja kasutamise vead. Kirjelduses võivad esineda üksikud vead; - demonstreerib vigadeta piirikontrolli andmekogu PIKO kasutamist isikute ning transpordivahendite piiriületuse fikseerimisel; - kontrollib isikute ja transpordivahendite andmeid siseriiklikest ja rahvusvahelistest infosüsteemidest ning selgitab oma tegevusi. Kontrollimisel ning selgitustes võib esineda vähesel määral ebakindlust. HM 8. Praktiline ülesanne piirikontrolltempli kasutamise kohta. Õppija kannab, vastavalt kaasusele, piirikontrolltemplijäljendi reisidokumenti. <u>Lävendikriteeriumid.</u> Õppija: - fikseerib piirikontrolltempliga isikute Schengeni ühtsesse viisaruumi sisenemise ja väljumise. Etteantud kuupäevades ja kontrollnumbrites ei	
--	---	--

	esine vigu; - kannab piirikontrolltempli jäljendi sisenemisel ja väljumisel selleks ettenähtud kohta reisidokumendis. Ülesanne loetakse positiivselt sooritatuks, kui mõningatel juhtudel ei ole arvestatud nn ruumi säästvat stiili; HM 9. Vene keeles vestlus (dialoog) läbitud teemadel. <u>Lävendikriteeriumid.</u> Õppija: - kasutab vestluses (dialoogis) asjakohast sõnavara; - suuline väljendus on ladus, üheselt mõistetav; kõnes võib esineda mõningaid vigu, mis ei takista sisu arusaamist; - õppija koostab asjakohaseid küsimusi ja vastab küsimustele enamasti õigesti.. HM 9. Praktikaaruande koostamine ning praktika suuline kaitsmine. Õppija koostab piirikontrolli praktikaaruande ja praktikapäeviku ning laeb need üles e-õppekeskkonda Moodle. Õppija kaitseb praktikaaruannet suuliselt. <u>Lävendikriteeriumid.</u> Praktikaaruanne on arvestatud kui õppija: - esitab praktikapäeviku tähtaegselt või kolledžiga kokkuleppel vähese hilinemisega (hilinemine peab olema põhjendatud); - nimetab praktikapäevikus praktikal täidetud	
--	--	--

	tööülesanded (kuupäevaliselt); - esitab praktikaaruande tähtaegselt või kolledžiga kokkuleppel vähese hilinemisega (hilinemine peab olema põhjendatud); - vormistab praktikaaruande vastavalt üliõpilastööde koostamise ja vormistamise juhendile. Praktikaaruandes võib esineda mõningaid vormistus- ja struktuurivigu, mis ei häiri praktikaaruande sisulist mõistmist; - kasutab aruandes analüüsivat stiili, põhjendades mooduli õpiväljundite saavutamist ja koolis õpitu kinnistamist; - kirjeldab praktika kohta; piiripunkti toimkondade teenistuses osalemist; isikute, transpordivahendite ja veoste dokumentide kontrollimist; infosüsteemide kasutamist (milliseid infosüsteeme kasutas ja millised olid peamised tegevused), teenistuses erinevate tehnikavahendite kasutamist; - analüüsib praktika ajal aset leidnud juhtumeid, mis erinesid tavapärasest teenistusest ja praktika läbimisel esinenud probleeme (probleemi lühikirjeldus, milliste teadmiste ja oskuste puudumine takistas tööülesannete täitmist) ning milliseid tegevusi ei saanud praktika ajal sooritada või oleks olnud vaja kauem praktiseerida, millised koolis saadud teadmised osutusid praktika käigus väga vajalikeks ja milliseid lisaülesandeid praktika ajal täideti. Praktikaaruande suuline kaitsmine on arvestatud kui õppija: - väljendab end suulisel kaitsmisel arusaadavalt ja selgelt, võib esineda	
--	--	--

	- mõnetist ebakindlust; - suuline väljendus on üldjoontes akadeemilises stiilis, võib esineda üksikuid emotsionaalseid väljendeid/seisukohti; - vastab enamikele esitatud küsimustest, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused; - vastused ning seisukohad on üldjoontes põhjendatud, oskab luua seoseid õigusaktidega; - säilitab üldjoontes silmside komisjoniga ja suudab valdavalt kontrollida oma kehakeelt.	
Lõpphinde/-arvestuse tingimused ja kujunemine: Teemat hinnatakse mitteeristavalt. Hindamise eelduseks on aruteludel ja rühmatöodes osalemine ning praktiliste tööde sooritamine. Mooduli hinne kujuneb: HM 1. situatsioonide analüüsimise isikute põhiõiguste ja laste õiguste kaitse; HM 2. rühmatöö –kaasuse põhjal tuvastamise, kas isik vajab rahvusvahelist kaitset ning menetlemise eest vastutav riigi määramise; HM 3. rühmatöö – kaasuse lahendamise oletatava inimkaubitsemise või smuugeldamise; HM 4. kaasuse lahendamise piiripunktis isikute ja transpordivahendite liikumise; HM 5. praktiline ülesande transpordivahendi ja isiku dokumentide kontrollimise ning võltsitud dokumentide tuvastamise; HM 6. rühmatöö tolli protseduuride; HM 7. Praktilise ülesande isikute ja transpordivahendite siseriiklikest ja rahvusvahelistest infosüsteemidest kontrollimise ning piirikontrolli andmekogu PIKO kasutamise; HM 8. praktilise ülesande piirikontrolltempli kasutamise; HM 9. vene keeles vestluse (dialoog) läbitud teemade ja praktika aruande ning praktika suulise kaitsmise alusel.		

Koostaja: Piret Teppan

Kuupäev: 2018 jaanuar.

MOODULIPROGRAMM

KOOD	PSYC5019 (Karistusõiguse tähendus ametnike järelevalve- ja süüteomenetluslikus tegevuses) PSYC5020 (Menetluse alustamise ja alustamata jätmise toimingute tegemine) PSYC5021 (Menetluse läbiviimise tagamine) PSYC5022 (Tõendamine süüteomenetluses) PSYC5023 (Asjakohase väärteomenetluse liigi rakendamine, isiku väärteoline karistamine või menetluse lõpetamine, võimaliku muu mõjutusvahendi kohaldamine) PSYC5024 (Erialase vene keele kasutamine süüteomenetluses) PSYC5104 (Enamlevinud väärtegude menetlemise ja kriminaalmenetluse alustamise praktika)
NIMETUS (eesti k.)	Väärtegude menetlemine ja kriminaalmenetluse alustamine
NIMETUS (inglise k.)	Misdemeanour proceedings and the commencement of criminal proceedings
MAHT (EAP)	28 EAP, sh 7 EAP praktika
ÕPPEKAVA	Politseiteenistuse eriala õppekava
MOODULI JUHT:	Chris Eljas
EELDUSMOODULID JA -AINED:	üldõpingute moodul, avaliku korra kaitsmise moodul, avaliku korra kaitsmise praktika
EESMÄRK: üliõpilane tunneb elulises juhtumis ära süüteo tunnused, alustab väärteomenetluse, viib läbi väärteomenetluse, määrab vajadusel isikule karistuse või mõjutustrahvi või lõpetab väärteomenetluse, või alustab kriminaalmenetluse ja viib läbi esmased menetlustoimingud.	
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
Mooduli läbimisel üliõpilane:	Üliõpilane:
1. selgitab enda ametialaste pädevuste seotust karistusõiguslikku tähendust omavate asjaoludega ning nende asjaolude tõendamisevajadust erinevate menetlusotsuste tegemisel; 2. alustab õiguslikult põhistatult väärteo- või kriminaalmenetluse või jätab õiguspäraselt menetluse alustamata; 3. korraldab ja tagab kooskõlas seaduste ja	1. selgitab karistusõiguse kui erialase baasõigusharu tähtsust korrakaitse tegevuses ja õiguslike otsuste tegemises, juhindudes õigusriigi ja demokraatliku riigivõimu teostamise põhimõtetest; 2. selgitab karistusõiguslike asjaolude tõendatuse, kui seaduslike ja õiglase menetlusotsuste tegemise põhieelduse olulisust, juhindudes demokraatliku õigusemõistmise põhimõtetest; 3. selgitab, milliste asjaolude ilmnemisel tuleb menetlust alustada ning millised asjaolud välistavad menetluse alustamise, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 4. annab reageerimist vajavale sündmusele, isiku teole teadaoleva informatsiooni põhjal esialgse karistusõigusliku hinnangu, juhindudes süüteo mõistest ja objektiivseid tunnuseid käsitlevatest

Riigikohtu lahenditega oma pädevuse piires menetluse läbiviimise; 4. tuvastab kooskõlas seaduste ja Riigikohtu lahenditega süüteosündmuse olemasolu, isiku süü väärteo toimepanemises ja muud tõendamisele kuuluvaid asjaolud; 5. rakendab asjakohast väärteomenetluse liiki ja määrab karistuse või mõjutustrahvi või lõpetab väärteomenetluse ja koostab üldmenetluse lahendi ning muid menetlusotsust kajastavaid dokumente ja väärteotoimiku, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 6. suhtleb tööalaselt vene keeles, kasutades tööalast venekeelset terminoloogiat.	seadustest ning Riigikohtu lahenditest; 5. selgitab kooskõlas seaduste ja ametkondliku asjaajamiskorra reeglitega, millised toimingud, millise aja jooksul tuleb menetluse alustamisel või alustamata jätmisel läbi viia ning kirjeldab nende toimingute eesmärgi ja põhisisu; 6. selgitab väärteomenetluse ja kriminaalmenetluse läbiviimise ühiseid põhimõtteid, juhindudes seadustest ning Riigikohtu lahenditest; 7. selgitab menetluste läbiviimise üldist korda ja valib etteantud kaasusele asjakohase menetlusliigi, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 8. nimetab menetlust tagavad toimingud ning selgitab nende sisu ja rakendamise õiguslikke nõudeid, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 9. selgitab, millised asjaolud kuuluvad süüteomenetluse läbiviimisel tõendamisele, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 10. selgitab süüteokoosseisu isikule omistamise reeglistikku, teo õigusvastasust ja süülsust, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 11. eristab tahtlikku käitumist ettevaatamatust käitumisest ning määratleb ja eristab süüteolise käitumise eesmärgi, motive, ajendeid või muid süüteokoosseisu subjektiivseid elemente, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 12. eristab isikute rolli süüte toimepanemises, selgitab süüte vahendlikku täideviimist, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 13. eristab väärtegusid kuritegudest ning kvalifitseerib erinevaid väärtegusid ja kriminaalmenetluse alustamise vajadusel asjakohase kuriteokoosseisu, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 14. selgitab tõendi mõistet ja nimetab tõendite erinevaid liike, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 15. nimetab erinevaid tõendite kogumiseks ettenähtud toiminguid ja selgitab nende põhisisu, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 16. planeerib tõendamisprotsessi läbiviimist, analüüsides ja sünteesides asjakohaseid menetlussituatsiooni elemente ning järgides menetlusmetoodika nõudeid ja soovitusi; 17. selgitab, millistest asjaoludest tulenevalt määratletakse sündmuskoha ulatus ja kuidas tagada sündmuskoha ning asitõendite puutumatus, juhindudes seadustest ja ametkondlikest juhenditest; 18. viib läbi sündmuskoha ja asitõendite vaatluse, võtab vajadusel ekspertiiside määramiseks võrdlus- ja muid proove, selgitab ekspertiiside määramise põhimõtteid ning teeb vajadusel lineaarmõõtmisi, juhindudes seadustest ja ametkondlikest juhenditest ning järgides vaatlustaktika ja –metoodika nõudeid ning soovitusi; 19. viib läbi isikute ülekuulamist, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest ning järgides menetlustaktika nõudeid ja soovitusi;
--	---

karistusõiguse tähenduse kohta ametnike järelevalve- ja süüteomenetluslikus tegevuses. Täpne teema antakse üliõpilasele teada õppetöö käigus.	<u>Lävendikriteeriumid:</u> - essee on sisult teemakohane, selle erinevad teemaosad on omavahel loogiliselt seostatud; - essee väljendatud arusaamad korrakaitseliku tegevuse ja karistusõiguse seotusest on kooskõlas demokraatliku õigusriigi toimimise põhimõtetega.
HM 2. Teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine, vajadusel vestlus menetluse alustamise ja alustamata jätmise toimingute tegemise kohta. Kui kirjalikus osas antud vastuste pinnalt tekib küsitavusi lävendikriteeriumite tingimuste täidetuses, siis viiakse üliõpilasega läbi vestlus ning sellisel juhul peab üliõpilane andma asjakohaseid selgitusi, mille järel otsustatakse, kas üliõpilase sooritus vastas lävendikriteeriumitele.	3. selgitab, milliste asjaolude ilmnmisel tuleb menetlust alustada ning millised asjaolud välistavad menetluse alustamise, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 4. annab reageerimist vajavale sündmusele, isiku teole teadaoleva informatsiooni põhjal esialgse karistusõigusliku hinnangu, juhindudes süüteo mõistest ja objektiivseid tunnuseid käsitlevatest seadustest ning Riigikohtu lahenditest; 5. selgitab kooskõlas seaduste ja ametkondliku asjaajamiskorra reeglitega, millised toimingud, millise aja jooksul tuleb menetluse alustamisel või alustamata jätmisel läbi viia ning kirjeldab nende toimingute eesmärgi ja põhisisu. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - teooriaküsimustele antud vastused on sisult asjakohased ning õiguslikult korrektsed; - kaasuse analüüsis on tähelepanu pööratud juhtumi kõigile asjaoludele, analüüsis on esile toodud eluliselt loogilised seosed, esitatud seisukohad ja lahenduskäigud on õiguslikult põhistatud; - antud vastused, neis sisalduvad selgitused ja/või õiguslikud argumendid ning viited on valdavalt kooskõlas kehtiva õiguse ja Riigikohtu seisukohtadega, vastuste puhul esineb vaid kohatist üldsõnalisust ja üksikuid õiguslaseid eksimusi; - vestluse käigus on enamikele esitatud küsimustele antud sisult õiged vastused, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
HM 3. Teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine, vajadusel vestlus menetluse läbiviimise tagamise kohta. Kui kirjalikus osas antud vastuste pinnalt tekib küsitavusi lävendikriteeriumite tingimuste täidetuses, siis viiakse üliõpilasega läbi vestlus ning sellisel juhul peab üliõpilane andma asjakohaseid selgitusi, mille järel otsustatakse, kas üliõpilase sooritus vastas lävendikriteeriumitele.	6. selgitab väärteomenetluse ja kriminaalmenetluse läbiviimise ühiseid põhimõtteid, juhindudes seadustest ning Riigikohtu lahenditest; 7. selgitab menetluste läbiviimise üldist korda ja valib etteantud kaasusele asjakohase menetlusliigi, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 8. nimetab menetlust tagavad toimingud ning selgitab nende sisu ja rakendamise õiguslikke nõudeid, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - teooriaküsimustele antud vastused on sisult asjakohased ning õiguslikult korrektsed; - kaasuse analüüsis on tähelepanu pööratud juhtumi kõigile asjaoludele, analüüsis on esile toodud eluliselt loogilised seosed, esitatud seisukohad ja lahenduskäigud on õiguslikult põhistatud, valitud on õige menetlusliik ning menetlust tagavad toimingud; - antud vastused, neis sisalduvad selgitused ja/või õiguslikud argumendid ning viited on valdavalt

	kooskõlas kehtiva õiguse ja Riigikohtu seisukohtadega, vastuste puhul esineb vaid kohatist üldsõnalisust ja üksikuid õiguslaseid eksimusi; - vestluse käigus on enamikele esitatud küsimustele antud sisult õiged vastused, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
HM 4. Teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine, vajadusel vestlus karistusõiguse üldosa põhimõtete kohaldamise kohta. Kui kirjalikus osas antud vastuste pinnalt tekib küsitavusi lävendikriteeriumite tingimuste täidetuses, siis viiakse üliõpilasega läbi vestlus ning sellisel juhul peab üliõpilane andma asjakohaseid selgitusi, mille järel otsustatakse, kas üliõpilase sooritus vastas lävendikriteeriumitele.	9. selgitab süüteokoosseisu isikule omistamise reeglistikku, teo õigusvastasust ja süüilisust, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 10. eristab tahtlikku käitumist ettevaatamatust käitumisest ning määratleb ja eristab süüteolise käitumise eesmärgi, motive, ajendeid või muid süüteokoosseisu subjektiivseid elemente, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 11. eristab isikute rolli süüteo toimepanemises, selgitab süüteo vahendlikku täideviimist, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - vastutuse aluspõhimõtteid, deliktstruktuuri elemente ja karistuse valiku asjaolusid puudutavatele küsimustele on antud sisult õiged ja põhimõtteid õiguslikult korrektselt käsitlevad ning eluliselt näitlikustatud vastused, ülejäänud küsimustest vähemalt pooltele on antud sisult õiged vastused; - kaasuse analüüsis on tähelepanu pööratud juhtumi kõigile asjaoludele, analüüs puudutab kõiki deliktstruktuuri astmeid õiguslikult õiges järjekorras, on esitatud arutlevas, poolt- ja vastuargumente kaalavas stiilis, esitatud seisukohad on õiguslikult põhistatud, esineb vaid kohatist üldsõnalisust ja üksikuid õiguslaseid eksimusi; - vestluse käigus on enamikele esitatud küsimustele antud sisult õiged vastused, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
HM 5. Teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine, vajadusel vestlus süüteoliikide eristamise, süüteokoosseisude tüüpide ja süütegude kvalifitseerimise kohta Kui kirjalikus osas antud vastuste pinnalt tekib küsitavusi lävendikriteeriumite tingimuste täidetuses, siis viiakse üliõpilasega läbi vestlus ning sellisel juhul peab üliõpilane andma asjakohaseid selgitusi, mille järel otsustatakse, kas üliõpilase sooritus vastas lävendikriteeriumitele.	12. eristab väärtegusid kuritegudest ning kvalifitseerib erinevaid väärtegusid ja kriminaalmenetluse alustamise vajadusel asjakohase kuriteokoosseisu, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - süüteoliikide eristamist, süüteoliikide allikaid, süüteokoosseisude tüüpe ja süüteokoosseisude koosseisuelemente puudutavatele küsimustele on antud õiguslikult korrektsed vastused ning vastuseid on illustreeritud asjakohaste eluliste näidetega, ülejäänud küsimustest vähemalt pooltele on antud sisult õiged vastused; - süütegude piiritlemisega seonduvate koosseisuelemente puudutavatele küsimustele on antud õiguslikult korrektsed vastused, ülejäänud küsimustest vähemalt pooltele on antud sisult õiged ja eluliste näidetega illustreeritud vastused; - kaasuse puhul rakendatav süüteokoosseis on õigesti määratletud, kaasuse analüüsis on tähelepanu pööratud juhtumi kõigile asjaoludele, analüüs puudutab kõiki süüteokoosseisu elementidele

	vastavaid faktilisi asjaolusid loogiliselt õiges järjekorras, analüüs on esitatud arutlevas, poolt- ja vastuargumente kaalivas stiilis, esitatud seisukohad on õiguslikult põhistatud, esineb vaid kohatist üldsõnalisust ja üksikuid õiguslaseid eksimusi; - vestluse käigus on enamikele esitatud küsimustele antud sisult õiged vastused, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
HM 6. Praktiline harjutus isikute ülekuulamise ja menetluskohastamise kohta. Üliõpilane lahendab praktilise harjutuse/ülesande lähtuvalt saadud rollist	13. Viib läbi isikute ülekuulamist, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest ning järgides menetlustaktika nõudeid ja soovitusi. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - tunnistaja, kannatanu või menetlusaluse isiku ülekuulamise läbiviimisel on järgitud ülekuulamise seaduslikku korda ja ülekuulamisel on käsitletud kõiki asjakohaseid tõendamisele kuuluvaid asjaolusid, esineb vaid kohatist pinnapealsust ja üksikuid taktikalisi puudusi ülekuulatavaga suhtlemisel; - protokollide koostamisel on järgitud seadustest tulenevaid protokollis- ja vorminõudeid.
HM 7. Teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine, vajadusel vestlus menetluses tõendamisele kuuluvate asjaolude ning menetlustoimingute läbiviimise tingimuste kohta. Kui kirjalikus osas antud vastuste pinnalt tekib küsitavusi lävendikriteeriumite tingimuste täidetuses, siis viiakse üliõpilasega läbi vestlus ning sellisel juhul peab üliõpilane andma asjakohaseid selgitusi, mille järel otsustatakse, kas üliõpilase sooritus vastas lävendikriteeriumitele.	14. selgitab, millised asjaolud kuuluvad süüteo menetluse läbiviimisel tõendamisele, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 15. selgitab tõendi mõistet ja nimetab tõendite erinevaid liike, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 16. nimetab erinevaid tõendite kogumiseks ettenähtud toiminguid ja selgitab nende põhisisu, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 17. planeerib tõendamisprotsessi läbiviimist, analüüsides ja sünteesides asjakohaseid menetlussituatsiooni elemente ning järgides menetlusmetoodika nõudeid ja soovitusi; 18. analüüsib vastavalt menetlussituatsioonile muude võimalike tõendamistoimingute läbiviimise vajalikkust, selgitab nende toimingute läbiviimise eesmärgid ja õiguslikku korda, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - menetluses tõendamisele kuuluvate asjaoludele ning menetlustoimingu läbiviimise seaduslike aluseid puudutavatele küsimustele on antud õiguslikult korrektsed vastused, ülejäänud küsimustest vähemalt pooltele on antud sisult õiged vastused; - kaasuse analüüsis on tähelepanu pööratud juhtumi kõigile asjaoludele, analüüsis on esile toodud eluliselt loogilised seosed, esitatud seisukohad ja lahenduskäigud on õiguslikult põhistatud, esineb vaid kohatist üldsõnalisust ja üksikuid õiguslaseid eksimusi; - vestluse käigus on enamikele esitatud küsimustele antud sisult õiged vastused, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.

HM 8. Kompleksülesanne sündmuskoha ja asitõendite vaatluse kohta: Üliõpilane lahendab praktilise harjutuse/ülesande lähtuvalt saadud rollist. 1. Sündmuskoha puutumatuse tagamine, vaatlus ja vaatlusprotokolli koostamine; 2. Sõrmejälgede esiletoomine pulbritega, neist tõmmiste valmistamine, kirjalik talletamine. Isiku daktüloskopeerimine ja sõrmejälgede kaardi täitmine; 3. Silikoonpasta kasutamine, kirjalik talletamine	19. selgitab, millistest asjaoludest tulenevalt määratletakse sündmuskoha ulatus ja kuidas tagada sündmuskoha ning asitõendite puutumatus, juhindudes seadustest ja ametkondlikest juhenditest; 20. viib läbi sündmuskoha ja asitõendite vaatluse, võtab vajadusel ekspertiiside määramiseks võrdlus- ja muid proove, selgitab ekspertiiside määramise põhimõtteid ning teeb vajadusel lineaarmõõtmisi, juhindudes seadustest ja ametkondlikest juhenditest ning järgides vaatlustaktika ja –metoodika nõudeid ning soovitusi. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - leiab üles simuleeritud sündmuskoha, hindab olukorda ja teavitab sellest viivitamatult otsest juhti; - vajadusel kontrollib kannatanu seisundit ja võtab kasutusele vajalikud abinõud kannatanu abistamiseks; - vajadusel piirab sündmuskoha politseilindiga; - vajadusel kaitseb sündmuskohal olevaid jälgi loodusjõudude eest (vihm, lumi); - ilma vajaduseta ei sisene ise sündmuskohale ega luba sinna kõrvalisi isikuid; - suhtleb kannatanu, tunnistaja või ajakirjanikega nõuetekohaselt; - vaatleb sündmuskoha, kogub jälgi, proove (sh DNA) ja asitõendeid vastavalt kehtestatud nõuetele ning vormistab nimetatud tegevuste läbiviimise kohta nõutavad dokumendid; - teeb lineaarmõõtmisi, mõõtmistel on järgitud lineaarmõõtmiste metoodikat ja seadmete kasutusjuhendeid; - vaatlusprotokoll on täielik, täpne, keeleliselt korrektne, kirjeldused on loogiliselt järjestatud; - jäljed ja asitõendid on kirjeldatud piisava põhjalikkusega; - viidatud on kõigile esitatud fotodele ja joonistele. Fotod on nummerdatud ja varustatud selgitava tekstiga; - võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - sündmuskohajälgede kaardil on vähemalt 20 sõrmejäljest valmistatud tõmmist; - igas jäljes on eristatavad vähemalt 12 detaili; - sõrmejäljekaardile on võetud jäljed selleks ette nähtud lahtritesse; - jäljed on kvaliteediga, mis võimaldaks neid kanda Riiklikku sõrmejälgede registrisse; - sündmuskohajälgede kaardi ja sõrmejäljekaardi kirjalik osa on täidetud vastavalt Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi koostatud juhendile; - võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused. <u>Lävendikriteeriumid:</u>
--	---

(reljeefsel pinnal pulbriga esiletoodud sõrmejälgedest tõmmiste valmistamine, süvendjäljena kujunenud mürdmisriista jäljest jäljendi valmistamine silikoonpastaga. Valmistatud tõmmise ja jäljendi kinnitamine sündmuskohajälgede kaartidele)	- tõmmiste ja jäljendite valmistamiseks on kasutatud õiget värvi silikoonpastat; - pasta ja katalüsaatori vahekord on õige ja ühtlaselt segunenud, tõmmistes ega jäljendites ei ole õhumulle; - kaardid on täidetud nõuetekohaselt; - võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
4. Jalatsijälgede talletamine (pind- ja süvendjälgedena kujunenud jalatsijälgede fotografeerimine vastavalt detailfotodele esitavate nõuetele. Tõmmiskile, DLK-kile kasutamine) HM 9. Teooria küsimustele kirjalik vastamine sündmuskohal töötamise ja ekspertiiside määramise kohta.	<u>Lävendikriteeriumid:</u> - fotodel on jäljed selgesti eristatavad, hästi teravustatud ja õigesti säritatud; - tõmmis ja jäljend on valmistatud kvaliteediga, mis võimaldaks neid kasutada ekspertiisi tegemisel; - tõmmise valmistamisel on tõmmiskile valikul arvestatud jäljeaine kontrastsuse ja pinna struktuuriga; - võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - teooriaküsimustele antud vastused on sisult asjakohased ning õiguslikult korrektsed; - võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
HM 10. Teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine, vajadusel vestlus tõendamiseseme asjaolude tõendatuse, kvalifitseerimise, vääртеomenetluse liigi rakendamise ning isikule karistuse/mõjutusvahendi määramise otsustuse põhjendatuse kohta. Kui kirjalikus osas antud vastuste pinnalt tekib küsitavusi lävendikriteeriumite tingimuste täidetuses, siis viiakse üliõpilasega läbi vestlus ning sellisel juhul peab üliõpilane andma asjakohaseid selgitusi, mille järel otsustatakse, kas üliõpilase sooritus vastas lävendikriteeriumitele.	21. Analüüsib tõendamiseseme asjaolude tõendatust, andes hinnangu kogutud tõendite asjakohasusele ja õiguslikule lubatavusele, juhindudes seadustes ja Riigikohtu lahenditest; 22. kvalifitseerib isiku teo süüteokoosseisulisuse, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 23. selgitab, millist vääртеomenetluse liiki on võimalik rakendada, arvestades tõendamist leidnud ja muid teadaolevaid asjaolusid ning juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 24. selgitab karistuse kohaldamise aluseid, nimetab asjaolud, mida tuleb karistuse määramisel arvesse võtta ja avab nende sisu, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 25. selgitab vääртеomenetluse lõpetamise õiguslikke aluseid ja korda, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 26. loetleb ning kirjeldab karistusõiguslikke sunnivahendeid ja selgitab nende kohaldamise õiguslikke aluseid, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 27. põhjendab enda poolt tehtud menetlusotsuseid, käsitledes probleemseid asjaolusid ning õiguslikke argumente loogiliselt reostatuna, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - teooriaküsimustele antud vastused on sisult asjakohased ning õiguslikult korrektsed; - kaasuse analüüs on tähelepanu pööratud juhtumi kõigile asjaoludele, analüüsis on esile toodud eluliselt loogilised seosed, valitud on õige vääртеomenetluse liik, esitatud seisukohad ja

	lahenduskäigud on õiguslikult põhistatud; - antud vastused, neis sisalduvad selgitused ja/või õiguslikud argumendid ning viited on valdavalt kooskõlas kehtiva õiguse ja Riigikohtu seisukohtadega, vastuste puhul esineb vaid kohatist üldsõnalisust ja üksikuid õiguslaseid eksimusi; - vestluse käigus on enamikele esitatud küsimustele antud sisult õiged vastused, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
HM 11. Väärteotoimiku koostamine, vajadusel vestlus simuleeritud menetlussituatsiooni kohta. Üliõpilane koostab iseseisva tööna väärteotoimiku ühe välitingimustes simuleeritud menetlussituatsiooni kohta. Kui esitatud väärteotoimiku pinnalt tekib küsitavusi lävendikriteeriumite tingimuste täidetuses, siis viiakse üliõpilasega läbi vestlus ning sellisel juhul peab üliõpilane andma asjakohaseid selgitusi, mille järel otsustatakse, kas üliõpilase sooritus vastas lävendikriteeriumitele.	28. Koostab väärteotoimiku järgides väärteotoimikule esitatavaid nõudeid. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - väärteotoimik on süstematiseeritud, kogutud tõendid on asjakohased ja väärteo toimepanemine on tõendatud; - menetluskohandused on sisuliselt põhjendatud ja koostatud kooskõlas kehtivate õigusaktide sätetega ja/või Riigikohtu asjakohaste seisukohtadega; - menetluskohandused on koostatud keeleliselt korrektselt ja arusaadavalt, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi; - detailsemate teadmiste/oskuste osas võivad esineda üksikud ebatäpsused; - antud vastused, neis sisalduvad selgitused ja/või õiguslikud argumendid ning viited on valdavalt kooskõlas kehtiva õiguse ja Riigikohtu seisukohtadega, vastuste puhul esineb vaid kohatist üldsõnalisust ja üksikuid õiguslaseid eksimusi; - vestluse käigus on enamikele esitatud küsimustele antud sisult õiged vastused, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
HM 12. Kaasuse analüüs ja üldmenetluse lahendi koostamine, vajadusel vestlus simuleeritud menetlussituatsiooni kohta	21. analüüsib tõendamiseseme asjaolude tõendatust, andes hinnangu kogutud tõendite asjakohasusele ja õiguslikule lubatavusele, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 24. selgitab karistuse kohaldamise aluseid, nimetab asjaolud, mida tuleb karistuse määramisel arvesse võtta ja avab nende sisu ning koostab karistamise otsuse, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 25. selgitab väärteomenetluse lõpetamise õiguslikke aluseid ja korda ning koostab väärteomenetluse lõpetamise määruse, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; 27. põhjendab enda poolt tehtud menetlusotsuseid, käsitledes probleemseid asjaolusid ning õiguslikke argumente loogiliselt reostatuna, juhindudes seadustest ja Riigikohtu lahenditest; <u>Lävendikriteeriumid:</u> - kogutud tõendid on asjakohased ja väärteo toimepanemine on tõendatud; - menetluskohandused on sisuliselt põhjendatud ja koostatud kooskõlas kehtivate õigusaktide sätetega ja/või Riigikohtu asjakohaste seisukohtadega;

	- menetlusedokumentid on koostatud keeleliselt korrektelt ja arusaadavalt, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi; - detailsemate teadmiste/oskuste osas võivad esineda üksikud ebatäpsused; - antud vastused, neis sisalduvad selgitused ja/või õiguslikud argumendid ning viited on valdavalt kooskõlas kehtiva õiguse ja Riigikohtu seisukohtadega, vastuste puhul esineb vaid kohatist üldsõnalisust ja üksikuid õiguslaseid eksimusi; - vestluse käigus on enamikele esitatud küsimustele antud sisult õiged vastused, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
HM 13. Vene keeles suhtlemise demonstreerimine simuleeritud menetlussituatsioonis Üliõpilane demonstreerib vajaliku terminoloogia ja sõnavara kasutamist kombineeritult erialase kompetentsiga töölases simuleeritud suhtlussituatsioonis.	31. arendab vestlust ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja otsuseid vene keeles töölases suhtlusolukordades, kasutades lihtsaid seostatud lauseid, õppeprotsessis omandatud sõnavara ja keelendeid; 32. koostab vene keeles kokkuvõtte erialaga seotud teemal, eristades olulist infot ebaolulisest ning kirjeldab tüüpilisi töölaseid sündmusi lihtsate seostatud lausetega. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - üliõpilase kõnes esinev sõnavara on asjakohane ja piisav; - üliõpilane arendab vestlust vastavalt etteantud rollile; - üliõpilane koostab asjakohaseid küsimusi, annab nendele adekvaatsed vastused; - üliõpilase kõnes esinevad mõningad vead, mis ei takista sõnumi edastamist; - kõnes esineb mõningaid vigu grammatiliste struktuuride kasutamisel, mis ei takista sisu mõistmist.
HM 14. Suulise kokkuvõtte koostamine erialaga seonduval teemal	31. arendab vestlust ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja otsuseid vene keeles töölases suhtlusolukordades, kasutades lihtsaid seostatud lauseid, õppeprotsessis omandatud sõnavara ja keelendeid; 32. koostab vene keeles kokkuvõtte erialaga seotud teemal, eristades olulist infot ebaolulisest ning kirjeldab tüüpilisi töölaseid sündmusi lihtsate seostatud lausetega. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - üliõpilase kõnes esinev sõnavara on asjakohane ja piisav; - üliõpilane arendab vestlust vastavalt etteantud rollile; - üliõpilane koostab asjakohaseid küsimusi, annab nendele adekvaatsed vastused; - üliõpilase kõnes esinevad mõningad vead, mis ei takista sõnumi edastamist; - kokkuvõttes on esitatud oluline informatsioon; - kokkuvõtte on loogiliselt üles ehitatud, esitatud ladusalt keeles, kasutades omandatud sõnavara; - kõnes esineb mõningaid vigu grammatiliste struktuuride kasutamisel, mis ei takista sisu

	mõistmist.
HM 15. Menetlusedokumentide koostamine, vajadusel suuline kaitsmine reaalse menetlussituatsiooni kohta (praktika) Üliõpilane esitab praktilisel koostatud: - väärteomaterjalide hulgast väärteotoimiku koopia kiirmenetluse läbiviimise kohta ning väärteotoimiku koopia üldmenetluse läbiviimise kohta ja üldmenetluse lahendi koopia; - kriminaalmenetluse materjalide hulgast menetlusedokumentide koopia (eelistatult kannatanu ülekuulamise protokoll, sündmuskoha vaatluse protokoll ja tunnistaja ülekuulamise protokoll). Kui esitatud menetlusedokumentide pinnalt tekib küsitavusi lävendikriteeriumide tingimuste täidetuses, siis peab üliõpilane andma asjakohaseid selgitusi suulisel kaitsmisel, mille järel otsustatakse, kas üliõpilase sooritus vastas lävendikriteeriumitele.	29. viib läbi reaalses menetlussituatsioonis väärteomenetluse, koostab menetlusedokumentid ja kohaldab väärteolisi karistusi või muid asjakohaseid mõjutusvahendeid, juhindudes seadustest, Riigikohtu lahenditest ja ametkondlikest juhenditest; 30. viib läbi reaalses menetlussituatsioonis kriminaalmenetluse alustamiseks asjakohased toimingud ja koostab menetlusedokumentid juhindudes seadustest, Riigikohtu lahenditest ja ametkondlikest juhenditest. <u>Lävendikriteeriumid:</u> - väärteotoimik on süstematiseeritud, kogutud tõendid on asjakohased ja väärteo toimepanemine on tõendatud; - menetlusele allutatud isikute andmed on kaetud või kustutatud; - menetlusedokumentid on sisuliselt põhjendatud ja koostatud kooskõlas kehtivate õigusaktide sätetega ja/või Riigikohtu asjakohaste seisukohtadega; - menetlusedokumentid on koostatud keeleliselt korrektselt ja arusaadavalt, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi; - detailsemate teadmiste/oskuste osas võivad esineda üksikud ebatäpsused; - suulisel kaitsmisel on enamikele esitatud küsimustele antud sisult õiged vastused, võib esineda väiksemaid vigu ja ebatäpsusi, mis ei ole põhimõttelist laadi eksimused.
Mooduli hinde kujunemine	Moodulit hinnatakse mitmeeristavalt. Mooduli hinne kujuneb järgmiste tööde alusel: 1. essee karistusõiguse tähenduse kohta ametnike järelevalve- ja süüteomenetluslikus tegevuses (1-2); 2. teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine menetluse alustamise ja alustamata jätmise toimingute tegemise kohta (3-5); 3. teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine menetluse läbiviimise tagamise kohta (6-8); 4. teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine karistusõiguse üldosa põhimõtete kohaldamise kohta (10-12); 5. teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine süüteoliikide eristamise, süüteokoosseisude tüüpide ja süütegude kvalifitseerimise kohta (13); 6. praktiline harjutus isikute ülekuulamise ja menetlusedokumentide koostamise kohta (19); 7. teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine menetluses tõendamisele kuuluvate asjaolude ning menetlustoimingute läbiviimise tingimuste kohta (9, 14-16, 20); 8. kompleksülesanne sündmuskoha ja asitõendite vaatluse kohta (17-18);

	9. teooria küsimustele kirjalik vastamine sündmuskohal töötamise ja ekspertiiside määramise kohta (17-18); 10. teooriaküsimustele kirjalik vastamine ning kaasuse lahendamine tõendamiseseme asjaolude tõendatuse, kvalifitseerimise, vääртеomenetluse liigi rakendamise ning isikule karistuse/mõjutusvahendi määramise otsustuse põhjendatuse kohta (21-27); 11. vääртеotoimiku koostamine simuleeritud menetlussituatsiooni kohta (28); 12. kaasuse analüüs ja üldmenetluse lahendi koostamine (21, 24, 25, 27); 13. vene keeles suhtlemise demonstreerimine simuleeritud menetlussituatsioonis (31-32); 14. suulise kokkuvõtte koostamine erialaga seonduval teemal (31-32); 15. menetlusedokumentide koostamine reaalse menetlussituatsiooni kohta (29-30). Tööde 1-14 (hindamiskriteeriumid 1-28 ja 31-32) sooritamise positiivsele tulemusele on praktikale pääsemise eelduseks. Moodul on arvestatud, kui kõik hindamisülesanded sh praktika (HM 15) on sooritatud lävendi tasemele vastaval või seda ületaval tasemel.
--	---

Koostajad: Chris Eljas, Elen Laanemaa, Jan Pulk, Kalju Leppik, Raivo Öpik

Kuupäev: 09.10.2017

Täiendatud: 12.02.2018

Täiendatud: 21.06.2018